

Maurizio Caruso a binevoit să cedeze drepturile de autor
curatorului acestei ediții și, implicit, Editurii Eikon.
Mulțumirile noastre și pe această cale!

Versiunea românească s-a efectuat după ediția
La Commedia secondo l'antica vulgata a cura di Giorgio Petrocchi,
Casa Editrice Le Lettere, Firenze, 1994

© Editura EIKON

București, Calea Giulești 333, sector 6,
cod poștal 031310, România

Difuzare / distribuție carte: tel/fax: 021 348 14 74
mobil: 0733 131 145, 0728 084 802
e-mail: difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: tel: 021 348 14 74
mobil: 0728 084 802, 0733 131 145
e-mail: contact@edituraeikon.ro
web: www.edituraeikon.ro

Editura Eikon este acreditată de Consiliul Național
al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (CNC SIS)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ALIGHIERI, DANTE

Infernul / Dante Alighieri ; trad. din lb. italiană, note și
pref. de Geo Vasile. - București : Eikon, 2022
ISBN 978-606-49-0688-5
I. Vasile, Geo (trad. ; pref.)
821.131.1

Sursă imagine copertă și ilustrații: acrilice pe carton,
de Maurizio Caruso, artist din Bologna (Italia)

DTP: Mihăiță Stroe

Editor: Valentin Ajder

Dante Alighieri

INFERNUL

Versiune în
limba română,
note și prefață de

Geo Vasile

Ilustrații de
Maurizio Caruso

E I K O N

București, 2022

Cuprins

Cântul <i>I</i>	15	Cântul <i>XVIII</i>	149
Cântul <i>II</i>	23	Cântul <i>XIX</i>	155
Cântul <i>III</i>	31	Cântul <i>XX</i>	163
Cântul <i>IV</i>	40	Cântul <i>XXI</i>	171
Cântul <i>V</i>	48	Cântul <i>XXII</i>	179
Cântul <i>VI</i>	57	Cântul <i>XXIII</i>	188
Cântul <i>VII</i>	65	Cântul <i>XXIV</i>	197
Cântul <i>VIII</i>	73	Cântul <i>XXV</i>	205
Cântul <i>IX</i>	80	Cântul <i>XXVI</i>	213
Cântul <i>X</i>	87	Cântul <i>XXVII</i>	221
Cântul <i>XI</i>	95	Cântul <i>XXVIII</i>	229
Cântul <i>XII</i>	102	Cântul <i>XXIX</i>	237
Cântul <i>XIII</i>	110	Cântul <i>XXX</i>	245
Cântul <i>XIV</i>	118	Cântul <i>XXXI</i>	253
Cântul <i>XV</i>	126	Cântul <i>XXXII</i>	262
Cântul <i>XVI</i>	133	Cântul <i>XXXIII</i>	271
Cântul <i>XVII</i>	141	Cântul <i>XXXIV</i>	280

cu ochi-n lacrimi îți voi spune cum a fost/. Din Lancelot, odată, ca să mai treacă vremea,/ citeam noi într-o zi și cum l-a înrobit pe el iubirea;// cu gând curat și nebănuitori, eram doar noi./ Adeseori povestea ne-a-ndemnat să ne privim/ în ochi și cum din obraji culoarea ni se pierde//: dar într-un singur loc romanul de amor ne-a biruit/. Când am citit că pătimaș dorita gură,/ s-a dat să fie sărutată de prea frumosu' amant,// acesta, care tot cu mine pururi va sta, gura/ mi-a sărutat-o, și trupu-i tremura. Vai, acel/ Galehaut fost-a-n carte, și cel ce-a scris povestea-i//. Astfel din ziua aceea n-am mai citit 'nainte" (*Inf. C.V.*).

G E O V A S I L E

Bibliografie selectivă: Autorii monografiilor, studiilor, edițiilor italiene și edițiilor în limba română consultate: George Coșbuc, Alexandru Balaci, Giovanni Pascoli, Niccolò Tommaseo, Francesco De Sanctis, Michele Barbi, Erich Auerbach, Umberto Bosco, Benedetto Croce, Ernst Robert Curtius, Giovanni Gentile, Bruno Maier, Attiglio Momigliano, Giovanni Papini, Giorgio Petrocchi, Alexandru Balaci, Giuseppe Cifarelli, Marian Papahagi, Laszlo Alexandru, Marco Santagata etc.

Cântul I

Dante își dă seama că s-a rătăcit într-o pădure întunecată, simbol al rătăcirii spirituale; vrând să iasă la liman, încearcă să urce o colină iluminată de soare. Trei jivine: o panteră, un leu și o leoaică îi taie calea; apare o umbră, cea a lui Virgiliu, ce-l invită pe Poet să-l urmeze pe un alt drum, prevestindu-i venirea unui ogar, ce va pune pe fugă lupoaica. Virgiliu îl va călăuzi pe Dante în împărăția din lumea de dincolo, a Infernului.

În miezul drumului vieții noastre
m-am pomenit într-o pădure-ntunecată,
căci calea cea firească o pierdusem.

Ce greu e, vai, de spus cât de sălbatică
și aspră și dureroasă era acea pădure
încât și-acum, gândindu-mă, mi-e groază!

Cu prea puțin e moartea mai cumplită;
dar ca s-arăt și binele ce l-am găsit acolo,
voi povesti de alte lucruri pe care le văzui.

Nu știu cum de se face c-am nimerit acolo,
atât mă copleșise somnul în vremea-aceea,
încât m-am abătut de la adevărata cale.

Iar după ce-am ajuns la poala unui deal,
acolo unde și vâlceaua se sfârșea,
ce inima de spaimă mi-o umpluse,

privii în sus și umerii văzutu-i-am deja
înveșmântați în razele planetei, ce drept
îl duce pe oricine, oricare i-ar fi calea.

Atunci și frica ce în golul inimii îmi
stăruise de-a lungu-ntregii nopți de chin
n-o mai simțeam atât de neîndurătoare.

Și precum cel ce abia de mai răsuflă
ieșind din cea vâltoare prinzându-se de mal,
se-ntoarce și-ațintește furios apa perfidă,

tot astfel era sufletu-mi ce încă-mi tremura,
se-ntoarse înapoi să mai privească iar
pădurea din care n-a ieșit nicicând ființă vie.

Apoi, tihnindu-mi puțin trupul istovit,
pornit-am iar pe-ntinderea pustie,
înaaintând cu teamă și pasul șovăielnic.

Și iată, chiar la începutu' urcușului,
o sprintenă și suplă panteră ce venea,
acoperită toată cu blana ei pătată,

și ațintindu-mi chipul, nu mă slăbea din urmă,
voind parcă să-mpiedice înaintarea-mi, că
de mai multe ori voit-am să fac cale-ntoarsă.

Era în faptul zilei, iar soarele urca pe cer
cu-acele stele din constelația Berbecului
ce statu-i-au în preajmă când dragostea divină

l-a așezat și lumea toată a înfăptuit-o;
așa c-aveam prilej de a spera că totul
fi-va bine cu fiara-aceea plăcută de privit;

dar nu până într-atâta să nu mă-nfricoșeze,
când dinainte-mi brusc apăru și-un leu.
Părea că era gata să sară-n drumul meu

cu capu' sus stârnit de-o foame furioasă,
de parcă tot văzduhul în preajmă-i se temea.
Și o lupoaică doldora de poște apăru

părând să care în vlăguirea ei râvnele toate,
ea, ce pe mii de oameni a îndurerat;
și-această fiară m-a descurajat atât de mult

prin grozăvia-nfățișării, ce mă urmărea.
Și-ntocmai ca zgârcitul, ce tot agonisește,
dar vine-o vreme când risipește totul,

că-și plânge soarta și lui însuși de milă,
la fel lupoaica mâhnitu-m-a de moarte,
atunci când, tăindu-mi calea, puțin câte puțin

mă împingea acolo unde soarele nu bate.
În timp ce eu mă năruiam în vale,
în fața ochilor mi se-arătă deodată

un suflet părând să aibă glasul stins de prea
multă tăcere. Văzându-l eu pe-acei coclauri:
„Fie-ți milă de mine”, i-am zis cu voce tare,

„oricine-ai fi tu, umbră, sau om adevărat !”
El mi-a răspuns: „Nu om, deși eu om am fost.
Părinții mei au fost lombarzi de felul lor,

din patria mantovană amândoi.
Eu m-am născut *sub Julio*, deși târziu;
și am trăit la Roma, sub strălucitul August,

pe vremea zeilor înșelători și falși.
Poet am fost și l-am cântat pe acel drept
fiu al lui Anchise ce a venit din Troia,

atunci când mândrul Ilion a fost dat focului.
Dar tu de ce te-ntorci spre-un chin atât de mare?
De ce nu urci fermecătorul munte

ce început e și pricină al neasemuitei fericiri?”
„Au ești tu cumva acel Virgil și acel izvor
ce răspândești un fluviu grandios de elocvență?”

răspunsu-i-am, plecându-mi fruntea rușinat,
„O, tu, onoare și lumină a celorlalți poeți,
a mea-ndelungă râvnă și dragostea-mi cea mare

facutu-m-au să caut a tale opere să le citesc.
Tu-mi ești maestru, tu autorul; tu singur ești
cel de unde luat-am înaltul și sublimul stil,

ce onoratu-m-au de-a lungul întregii mele vieți.
Vezi fiara de frica căreia întorsu-m-am din drum,
ajută-mă să scap de ea, o preamărite înțelept,

că vinele și-ncheieturile-mi se zbat de frică.”
„Tu, se cuvine altă cale pașii tăi s-apuce“,
îmi răspunse, apoi, văzându-mă că lăcramez:

„de vrei să scapi cu bine de-acest sălbatic loc,
că fiara-aceasta de care tu te vaieți nu lasă
om să treacă mai departe din calea ei,

ci-atât îi stă-mpotrivă, și-n fine îl și omoară;
din fire este rea, și-așa de păcătoasă
că pofta-i nesățioasă nicicând se potolește,

că după ce se-nfruptă, e și mai pofticioasă.
Cu multe animale se-mpreună, și tot mai
multe vor să fie, pân' ce Ogarul va să vină

și-o va răpune-n chinuri neasemuite.
Acesta nici pământ, nici bani nu va pofti,
ci doar înțelepciune, iubire și virtute.

Iar patria lui fi-va întru Sfântul Duh,
el fi-va mântuirea Italiei smerite, pentru care
jertfitu-s-a Camilla fecioara ne-nfricată,

și Niso, plin de răni, regele Turnus și Eurial.
Dintr-o cetate-n alta va izgoni-o, fără milă,
pân' ce-o va-nchide-n iadul din care

drumul datu-i-a Invidia ce fu întâi pe lume.
Spre binele tău deci, cred și te sfătuiesc
să mă urmezi și călăuza căii tale îți voi fi,

și te voi scăpa de-aici, trecând spre locul veșnic.
Acolo unde auzi-vei plânsete de disperare, și vei
vedea duhuri străvechi tânguitoare,

dorindu-și și-implorând a doua moarte;
și-i vei vedea pe cei ce-s bucuroși
că stau în flăcări trăgând nădejde să se-nalțe

când vremea va veni la sfera fericiților din Rai.
De vei voi apoi să urci pân' la aceștia,
va să te-ajute-un suflet cu mult mai vrednic;

pe seama lui te voi lăsa, plecând; căci
cine acolo sus în slăvi domnește,
potrivnic fiind eu credinței sale, nu vrea

să intre cineva-n cetatea lui, adus de mine.
De-acolo stăpânește el întreaga lume și-n cer
și pe pământ, acolo e cetatea-i și tronu-i mare.

Ferice de aceia pe care vrea să-i ia la el!”
Ci eu i-am spus: „Poete, rogu-te pe Dumnezeuul
pe care nu l-ai cunoscut, dar nu din vina ta,

spre-a mă scăpa de-astă restriște și de
ce-o fi și mai rău, să mă conduci acolo unde
tu mi-ai spus, să pot vedea și poarta

preasfântului Sfânt Petru al Purgatoriului precum și duhurile-aceleora ce zici că-ndură atât zbucium și chin și întristare.”

Drept care el porni, iar eu i-am urmat pașii.

Pădurea întunecată: simbol al păcatelor omenești; sufletul Poetului era copleșit de povara păcatelor; adevărata cale era cea a virtuților creștinești; Soarele: simbol al Dumnezeuirii; noaptea: bezna; tenebrele: simbol al păcatelor și neștiinței; pantera: simbol al desfrâului trupesc ori al Invidiei; leul: simbol al trufiei maligne; lupoaica: simbol al zgârceniei; umbra: poetul Virgiliu, n. în anul 70 a. Ch., autor al *Eneidei*, de origine din Mantova, oraș aflat în Lombardia – provincie cu care se confunda ca nume, în vremea lui Dante, aproape întreaga Italie de Nord; Iulius Cezar: asasinat în anul 44 a. Ch., pe când Virgiliu avea doar 26 de ani; Enea: unul dintre eroii din războiul Troiei, evocat de Virgiliu în *Eneida*; Ilion: aluzie la *Iliada*, poemul lui Homer; Veltro (sau Ogarul): simbol al unui Mântuitor, aluzie obscură, controversată, ca și toponimele Feltro (expresia alegorică obscură *tra feltro e feltro*: de noi tradusă cu *Sfântul Dub*); fecioara războinică ce a murit luptând împotriva Troienilor; Niso, Eurial: morți în luptă cu Volscii; Turnus: principe al Rutulilor, ucis de Enea; poarta preasfântului sf. Petru: poarta Purgatoriului.

Cântul II

Acest al doilea cânt este un fel de prolog la întreaga Cantică a Infernului. După ce va fi entuziasmat de călătoria propusă de Virgiliu, Dante va începe să aibă mari îndoieli. Autorul Eneidei îl liniștește, însă explicându-i cum și de ce i-a venit în ajutor.

Lumina asfințea și-amurgul brun
scutea de cazna lor făpturile de pe
pământ; iar eu de unul singur

mă pregăteam să-ndur o dublă înfruntare
cu drumul și cu mila de-osândiți
ce mintea-mi negreșit va povesti-o.

O!, Muze, tu-nțelepciune m-ajutați, o!,
minte, care-ai prins tot ce-am văzut, acum
se va vedea aleasa-ți istețime.

Am început apoi a spune: „Poete care
mă-ndrumezi, ci cântărește-mi forța
de e-n stare, mai înainte să m-aventurez.

Tu spui că doar părintele lui Silvio,
Enea, în viață încă, cu trup cu tot,
în lumea celor morți se duse odinioară.

Dar dacă cel ce stă-mpotriva oricărei răutăți,
mărinimos a fost cu dânsul, gândindu-se
la tot folosul pentru-ntreaga lume, oricărui om

cu mintea-ntreagă, firească fapta-i va părea;
că-n cerul Empireului a fost ales acela
drept tată al Maicii Roma și-a-mpărăției ei:

Roma și-mpărăția-i, la drept vorbind,
statornicite-au fost la locul sfânt,
în care șade-urmașul apostolului Sfânt Petru.

Și-n timp ce descindea, fapt laudat de tine,
aflat-a el atâtea și atâtea, ce-au fost apoi prilej
al mării lui izbânzi și-al mantiei papale început.

Pe urmă tot acolo s-a dus și Sf. Pavel
voind astfel credința s-o adeverească,
ce dă imboldul pe calea mântuirii noastre.

Dar eu, de ce să merg? Au cine-mi va îngădui?
Eu nu sunt nici Enea, nici apostolul Sfânt Pavel:
de-așa ceva, vrednic nu mă consider nici eu, nici alții.

Iar dacă-nduplecat mă las să merg,
mă tem ca aventura-mi să nu fie smintită:
ești prea-nțelept să nu pricepi ce nu pot spune.”

Precum e-acela ce nu mai vrea ce-a vrut
și alte gânduri înțelegerea i-o schimbă,
astfel încât renunță la ce-ar fi vrut să facă,

așa și eu, pe coasta-ntunecată m-am sucit;
căci tot cugetând, m-am răsgândit să-ncep
ce cu atâtea-nsuflețire voiam la început să fac.

„De-am înțeles eu bine din cuvântul tău”,
răspunse acea umbră a binefăcătorului
îndrumător, „ai sufletul robit de frică,

de frica ce de multe ori face din om neom, încât
e-n stare să-l întoarcă de la acele fapte mari,
la fel ca vita ce se dă în lături din te miri ce pricină.

Dar ca să te dezbari de frică, de ce-am venit
aicea îți voi spune, precum și tot ce
auzit-am, din clipa-n care m-am îndurerat.”

Stăteam atunci ca cei aflați într-o dilemă, când
auzit-am că mă cheamă o femeie, ferice și
frumoasă, că i-am cerut pe loc să poruncească.

Ochi-i sclipeau mai tare decât steaua;
și începu a-mi zice suavă și-omenoasă,
cu glasul ei de înger, în graiul ei matern:

„Prea mare suflete de Mantovan, a cărui faimă
pe pământ e încă vie și o să dăinuie cât lumea
va fi lume, al meu prieten, vai, dar nu și cu norocul,

atât de aprig e ținut pe coasta cea pustie
și ținuit de îndoială încât din drum s-a-ntors;
mă tem că rătăcirea lui e-atât de mare,